

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра біології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з

науково-педагогічної роботи

Мальований М.І.

«___» _____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАУКОВО-АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ**

Освітньо-науковий рівень: доктор філософії

Спеціальність: 201 «Агрономія»

Умань – 2019 р.

Робоча програма науково-асистентської практики для здобувачів освітньо-наукового рівня доктор філософії спеціальності 201 Агрономія. Уманський НУС, 2019. 21 с.

Розробники: Л. О. Осадча, Г. М. Господаренко, В. О. Єщенко, П. Г. Копитко, Л. О. Рябовол, О. І. Улянич, В. П. Карпенко, Н. М. Осокіна, В. В. Поліщук.

Погоджено:

Гарант ОНП 201 Агрономія _____ С. П. Полторецький

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії
Уманського національного університету садівництва
Протокол від « ____ » _____ 2019 року № ____

« ____ » _____ 2019 р.

Голова _____ Ю.І. Накльока

© УНУС, 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		2-й рік навчання	3-й рік навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 201 Агрономія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 8		2020–2021	2021–2022
Загальна кількість Годин – 300		Семестр	
		3, 4-й	5, 6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи аспіранта – 8	Освітній рівень – доктор філософії	Лекції (год.)	
		20	16
		Практичні, семінарські (год.)	
		20	22
		Самостійна робота (год.)	
		110	112
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 78:222

1. Мета та завдання науково-асистентської практики

Мета – формування у аспірантів: необхідного обсягу знань щодо розробки, оцінки та виконання наукових проектів різного галузевого спрямування; підготовка їх до самостійного проведення проектного аналізу відповідно до методів та підходів, котрі використовуються у міжнародній практиці на різних рівнях управління науковими проектами; основ професійної педагогічної компетенції у питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні та засвоєння основних положень Болонського процесу, як основи для єдиного Європейського простору вищої освіти.

Завдання:

- навчання здобувачів ОНП теоретичним положенням, ознайомлення з методичним забезпеченням організаційно-економічного механізму управління науковими проектами різної галузевої спрямованості;
- формування у здобувачів теоретичного й практичного підґрунтя оцінки інтегрованих наукових проектів, міжнародних форм документування наукового проекту та одержання соціального та економічного ефектів, визначення результативності наукового проекту в різних його циклах.
- здатність планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід (базується на результатах навчання);
- ознайомлення з основними напрямками вищої освіти в умовах глобалізації освітніх процесів сучасності, професійної педагогічної освіти у закладах вищої освіти України, характеристиками педагогічного процесу та його особливостями, базовими складовими дидактики вищої школи та виховання як педагогічної категорії у вищій школі;
- вивчення основних понять, категорій, систем, інструментарію та алгоритмів Болонського процесу; вивчення основних положень кредитно – модульної системи організації навчального процесу; набуття практичних навичок у складенні навчальних планів, структурно-логічних схем спеціальностей, індивідуальних планів роботи студентів в умовах формування умінь творчого пошуку резервів маркетингової діяльності в освітній діяльності вищої школи України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- елементи дослідницької діяльності, поглибити навички управління та виконання наукових проектів, зокрема
- основні категорії та поняття педагогіки вищої школи як науки;
- основні питання нормативно-правового регулювання вищої освіти України;
- основні характеристики змісту освіти вищої школи України;
- основи організації навчально-виховного процесу та його особливості у закладах вищої освіти України;

- основні завдання, принципи та етапи формування зони європейської вищої освіти;
- принципи, шляхи і засоби адаптації європейської системи перезарахування кредитів у вищу освіту України;
- місце Болонського процесу та кредитно-модульної система організації навчального процесу (КМСОНП) у структурі функціонування вищих навчальних закладів України, елементи КМСОНП та шляхи інтеграції в єдиний простір вищої освіти.

вміти:

- вирішувати виробничі, екологічні та соціальні проблеми при реалізації наукового проекту;
- використовувати міжнародний методичний інструментарій для оцінки ефективності наукового проекту;
- перевіряти доцільність подальшого впровадження наукового проекту та його відповідності міжнародним стандартам на кожному етапі реалізації;
- прогнозувати вплив наукового проекту на соціально-економічні процеси регіону та держави;
- оволодіти концептуальними поняттями, методами та підходами, які використовують у міжнародній практиці при проведенні проектного аналізу;
- узагальнювати результати впровадження наукового проекту і формулювати висновки;
- впроваджувати сучасні інформаційні технології в процес прийняття рішень при розробці та реалізації наукових проектів
- використовувати сучасні ефективні засоби роботи з науковою та навчально-методичною літературою;
- володіти інструментарієм проведення навчальних занять, застосовувати активні методики викладання;
- вибирати та застосовувати найбільш продуктивні технології, методи, прийоми та форми навчання психології;
- аналізувати та прогнозувати дидактичні процеси у закладах вищої освіти; розробляти плани проведення навчальних занять різних форм; користуватися пошуковими освітніми системами у мережі Internet; реалізувати навички самостійного вирішення педагогічних проблем;
- аналізувати освітнє середовище закладах вищої освіти, сегментувати ринки освітніх послуг; оцінювати конкурентоспроможність випускників закладах вищої освіти та розробляти стратегію розвитку закладів вищої освіти.

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі аграрних наук та продовольства, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних наукових знань та/або професійної практики.

Загальна компетентність.

Здатність планувати та проводити навчальні заняття, використовуючи компетентнісний підхід (базується на результатах навчання).

Фахові компетентності.

Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, що створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук та суміжних галузей.

Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Програмні результати навчання.

Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агропромислового виробництва державною мовою, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. Професійно презентувати результати власних досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, використовувати іноземну мову у науковій, освітній та інноваційній діяльності. Професійно виконувати педагогічно-виховну діяльність.

Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з агрономії та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

2. Програма науково-асистентської практики

Модуль 1. Управління науковими проектами

Змістовий модуль. 1.

Загальна характеристика, обґрунтування, структура

Тема 1. Загальна характеристика управління проектами.

Проект та специфіка проектної діяльності. Види наукових проектів. Система управління науковими проектами. Цілі та принципи управління науковими проектами. Функції управління проектами. Структура, оточення та учасники проекту. Життєвий цикл проекту за підходами міжнародних інвесторів. Стадії життєвого циклу проекту за підходами Світового банку, UNIDO, вітчизняних науковців.

Тема 2. Обґрунтування доцільності наукового проекту.

Проекти економічного, технічного і соціального розвитку України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями. Формування інвестиційного задуму проекту. Оцінка життєздатності проекту. Сутність техніко-економічного обґрунтування проекту. Аналіз проекту на основі комплексної експертизи. Основні концепції, які визначають економічну цінність проекту. Наукові аспекти проектного аналізу відповідно до галузевої спрямованості. Критерії оцінки проектної ефективності наукових проектів різної галузевої спрямованості. Перспективи міжнародної інтеграції проектів за напрямками наукових досліджень.

Тема 3. Основні форми організації структури наукового проекту.

Поняття проектної організаційної структури. Критерії вибору організаційної структури наукового проекту. Типи організаційної структури наукового проекту. Визначення функціональних обов'язків учасників проекту відповідно до галузевої спрямованості. Управління науковими проектами з використанням зовнішньої організаційної структури проекту. Юридичне оформлення наукових проектів за напрямками діяльності. Розподіл відповідальності в наукових проектах.

Тема 4: Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів.

Планування реалізації проекту відповідно до галузевої спрямованості. Цілі, призначення та види планів. Фінансове планування за проектом. Система контролю дотримання параметрів проекту відповідно до галузевої спрямованості. Розробка проектно-кошторисної документації та контроль за нею з урахуванням специфіки виробничого напрямку. Вибір і завдання проектних фірм. Стратегії фінансування наукового проекту.

Тема 5: Структуризація наукового проекту.

Визначення структури проекту на етапі планування. Формування компонентів структуризації наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. Управління окремими компонентами проекту. Завдання структуризації проекту. Послідовність здійснення структуризації. Визначення структури проекту на етапі планування. Сіткове планування наукового проекту.

Змістовий модуль. 2.

Планування, контроль виконання, управління

Тема 6: Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.

Матеріально-технічна підготовка проекту. Категорії витрат проекту відповідно до галузевої спрямованості. Порядок планування витрат за проектом з урахуванням виробничого напрямку. Розробка бюджету проекту. Формування джерел фінансування проекту за напрямками наукових досліджень. Взаємозв'язок та взаємовплив складових частин процесу реалізації проекту. Можливості внесення змін до проектного бюджету. Оптимізація недостатньої кількості ресурсів.

Тема 7: Контроль виконання наукового проекту.

Контроль як основа управління проектною діяльністю. Види контролю виконання проекту. Технологія оцінки проектною діяльністю. Звітність у системі контролю відповідно до галузевої спрямованості. Регулювання процесу реалізації проекту. Співставлення результатів виконання і намірів інвестора. Причини внесення змін та оцінка наслідків.

Тема 8: Управління ризиками в наукових проектах.

Проектні ризики та їх класифікація. Принципи управління проектними ризиками. Причини виникнення та чинники впливу на динаміку ризиків за різними виробничими напрямками. Методи аналізу ризиків наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. Оцінка ймовірності ризикованої події. Можливості зниження та протидії ризикам.

Тема 9: Управління якістю в наукових проектах.

Концепція управління якістю проектів. Міжнародні норми і стандарти якості. Управління забезпеченням якості проекту. Витрати на забезпечення якості наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. Забезпечення та контроль якості проекту. План управління якістю проекту.

Тема 10: Міжнародне науково-технічне співробітництво Європейського Союзу та України в контексті проектів та програм.

Сучасна політика Європейського Союзу у сфері розвитку наукових проектів. Міжнародне науково-технічне співробітництво. Перспективи венчурного фінансування наукових проектів в Україні від міжнародних інвесторів. Рамкова програма ЄС «Горизонт 2020». Міжнародне співробітництво України з Фондом цивільних досліджень та розвитку США (CR.DF).

Змістовий модуль 3.

Загальні основи педагогіки вищої школи

Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.

Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

Змістовий модуль 4.

Дидактика і виховання Вищої школи

Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Методи і засоби навчання у закладах вищої освіти.

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Організація навчально-виховного процесу. Закони та закономірності навчання. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи. Сутність і структура процесу навчання у закладах вищої освіти. Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності.

Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і умінь студентів у закладах вищої освіти.

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів. Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Змістовий модуль 4.

Виховна функція вищої школи. Педагогічний менеджмент

Виховна робота зі студентською молоддю.

Організація виховної роботи зі здобувачами у вищій школі. Структура виховного процесу. Психологічні особливості студентського віку. Типологія студентів. Принципи виховання. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами. Завдання національного виховання студентської молоді у закладах вищої освіти. Мотиви виховання. Моральне виховання студентів. Критерії вихованості особистості.

Основи управління у Вищій школі. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління вищим навчальним закладом. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Особливості діяльності викладача закладах вищої освіти. Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи. Педагогічна культура та педагогічна майстерність викладача вищої школи. Педагогічна техніка викладача вищої школи. Профілактика синдрому професійного вигорання.

3. Структура науково-асистентської практики

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна						Заочна						
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	Інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Управління науковими проектами (3 семестр)													
Змістовий модуль. 1. Загальна характеристика, обґрунтування, структура													
Тема 1. Загальна характеристика управління проектами.	15	2	2			11							
Тема 2. Обґрунтування доцільності наукового проекту.	15	2	2			11							
Тема 3. Основні форми організації структури наукового проекту.	15	2	2			11							
Тема 4. Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів.	15	2	2			11							
Тема 5. Структуризація наукового проекту.	15	2	2			11							
Змістовий модуль. 2. Планування, контроль виконання, управління (4 семестр)													
Тема 6. Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.	15	2	2			11							
Тема 7. Контроль виконання наукового проекту.	15	2	2			11							
Тема 8. Управління ризиками в наукових проектах.	15	2	2			11							
Тема 9. Управління якістю в наукових проектах.	15	2	2			11							
Тема 10. Міжнародне науково-технічне співробітництво Європейського Союзу та України в контексті проектів та програм.	15	2	2			11							
Усього годин	150	20	20			110							

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	2 курс						3 курс					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	Інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Асистентська практика												
Змістовий модуль. 3. Загальні основи педагогіки вищої школи (5 семестр)												
Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи							16	2	–			14
Тема 2. Європейська освітня інтеграція							18	2	2			14
Тема 3. Управління ВНЗ України							18	2	2			14
Тема 4. Викладач ВНЗ і студент в навчально-виховному процесі							18	2	2			14
Змістовий модуль. 4. Дидактика і виховання у вищій школі (6 семестр)												
Тема 5. Організація навчально-методичної роботи у ВНЗ							20	2	4			14
Тема 6. Методика навчання у закладах вищої освіти:							20	2	4			14
Тема 7. Сучасні технології навчання							20	2	4			14
Тема 8. Теорія та методика виховання							20	2	4			14
Усього годин							150	16	22			112

5. Теми практичних занять (Модуль 1)

№ п/п	Назва тем	Кількість годин
1.	Тема 1: Загальна характеристика управління проектами. 1. Цілі та принципи управління науковими проектами. 2. Функції управління проектами. 3. Структура, оточення та учасники проекту.	2
2.	Тема 2: Обґрунтування доцільності наукового проекту. 1. Аналіз проекту на основі комплексної експертизи. 2. Основні концепції, які визначають економічну цінність проекту. Наукові аспекти проектного аналізу відповідно до галузевої спрямованості.	2
3	Тема 3: Основні форми організації структури наукового проекту. 1. Визначення функціональних обов'язків учасників проекту відповідно до галузевої спрямованості. 2. Управління науковими проектами з використання зовнішньої організаційної структури проекту.	2
4.	Тема 4: Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів. 1. Система контролю дотримання параметрів проекту відповідно до галузевої спрямованості. 2. Розробка проектно-кошторисної документації та контроль за нею з урахуванням специфіки виробничого напрямку.	2
5.	Тема 5: Структуризація наукового проекту. 1. Завдання структуризації проекту за різними виробничими напрямками. 2. Послідовність здійснення структуризації.	2
6.	Тема 6: Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету. 1. Розробка бюджету проекту. 2. Формування джерел фінансування проекту за напрямками наукових досліджень. 3. Взаємозв'язок та взаємовплив складових частин процесу реалізації проекту.	2
7.	Тема 7: Контроль виконання наукового проекту. 1. Звітність у системі контролю відповідно до галузевої спрямованості. 2. Регулювання процесу реалізації проекту.	2
8.	Тема 8: Управління ризиками в наукових проектах. План: 1. Методи аналізу ризиків наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. 2. Оцінка ймовірності ризикованої події.	2
9.	Тема 9: Управління якістю в наукових проектах. 1. Витрати на забезпечення якості наукового проекту відповідно до галузевої спрямованості. 2. Забезпечення та контроль якості проекту.	2
10.	Тема 10. Міжнародне науково-технічне співробітництво Європейського Союзу та України в контексті проектів та програм. 1. Рамкова програма ЄС «Горизонт».	2
	Разом	20

6. Теми практичних і семінарських занять (Модуль 2)

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Європейська освітня інтеграція. Болонський процес як засіб демократизації.	2
2	Тема 3. Управління закладами вищої освіти України	2
3	Тема 4. Викладач і студент в системі навчально-виховного процесу	2
4	Тема 5. Вивчення педагогічних методів і прийомів	4
5	Тема 6. Методика навчання	4
6	Тема 7. Сучасні технології навчання	4
7	Тема 8. Виховання у закладах вищої освіти: методи і норми	4
Разом		22

7. Самостійна робота (Модуль 1)

№ п/п	Назва тем	Кількість годин
1.	Тема 1: Загальна характеристика управління проектами. 1. Життєвий цикл проекту за підходами міжнародних інвесторів. 2. Стадії життєвого циклу проекту за підходами Світового банку, UNIDO, вітчизняних науковців.	11
2.	Тема 2: Обґрунтування доцільності наукового проекту. 1. Критерії оцінки проектної ефективності наукових проектів різної галузевої спрямованості. 2. Перспективи міжнародної інтеграції проектів за напрямками наукових досліджень.	11
3	Тема 3: Основні форми організації структури наукового проекту. 1. Юридичне оформлення наукових проектів за напрямками діяльності. 2. Розподіл відповідальності в наукових проектах.	11
4.	Тема 4: Загальні підходи до планування і контролю наукових проектів. 1. Вибір і завдання проектних фірм. 2. Стратегії фінансування наукового проекту.	11
5.	Тема 5: Структуризація наукового проекту. 1. Визначення структури проекту на етапі планування. 2. Сіткове планування наукового проекту.	11
6.	Тема 6: Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету. 1. Можливості внесення змін до проектного бюджету. 2. Оптимізація недостатньої кількості ресурсів.	11
7.	Тема 7: Контроль виконання наукового проекту. 1. Співставлення результатів виконання і намірів інвестора. 2. Причини внесення змін та оцінка наслідків.	11
8.	Тема 8: Управління ризиками в наукових проектах. 1. Можливості зниження та протидії ризикам.	11
9.	Тема 9: Управління якістю в наукових проектах. 1. Забезпечення та контроль якості проекту. 2. План управління якістю проекту.	11

10.	Тема 10: Міжнародне науково-технічне співробітництво Європейського Союзу та України в контексті проектів та програм. 1. Міжнародне співробітництво України з Фондом цивільних досліджень та розвитку США (CRDF).	11
Разом		110

8. Самостійна робота (Модуль 2)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи педагогіки вищої школи	14
2	Тема 2. Болонський процес як засіб демократизації	14
3	Тема 3. Управління закладами вищої освіти	14
4	Тема 4. Викладач і студент в системі навчально-виховного процесу	14
5	Тема 5. Вивчення педагогічних методів і прийомів	14
6	Тема 6. Методика навчання	14
7	Тема 7. Сучасні технології навчання	14
8	Тема 8. Виховання у закладах вищої освіти: методи і норми	14
Разом		112

4. Методи навчання

Методи:

- організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання навчальної діяльності; методи контролю навчання;
- методи навчання за джерелом знань (словесні, наочні, практичні);
- методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, продуктивний метод);
- методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів (проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, репродуктивний, пояснювально-демонстративний); активні методи навчання; інтерактивні технології навчання.

5. Методи контролю

Методи контролю: усний контроль; письмовий контроль; тестовий контроль; практична перевірка.

Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація).

Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- результати виконання та захисту лабораторних робіт;

- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- виконання аналітично-розрахункових завдань;
- написання рефератів, есе, звітів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт; виробничі ситуації, кейси тощо.

Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання:

- науково-дослідна робота; навчально-дослідна робота;
- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

6. Розподіл балів, які отримує здобувач

Поточне тестування та самостійна робота										Разом за модулі та СРС	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						СР
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	50 (30+20)
1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3		

Поточне тестування та самостійна робота								СР	Разом за модулі та СРС	Сума
Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	20	50 (30+20)	100 (50+50)
1-2	1-4	1-4	1-4	1-4	1-4	1-4	1-4			

7. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендована література

1. Авдєєнко А.П., Дементій Л.В., Поляков О.Є. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів. Проблеми освіти. К., 2001. Вип.24. С. 108-111
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник. К.:Либідь, 1998. 560 с.
3. Бабанский Ю.К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса. М., 1982.256с.
4. Болонская декларация. Совместная декларация министров образования Европы Болонья, 19 июня 1999 года.
5. Брінкпі А., та ін. Мистецтво бути викладачем: Практич. посіб. За ред. О.І. Сидоренко К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2003. 144 с.
6. Бурков В. Н. Создание и развитие конкурентоспособных проектно ориентированных наукоемких предприятий [Текст]: монография. В. Н.Бурков, С. Д. Бушуев, А. М. Возный [и др.]. Николаев: издательства Торубары Е. С., 2011. 260 с.
7. Бутко М. П. Інтелектуальний капітал як чинник модернізації регіонального економічного простору: монографія. М. П. Бутко, О. В. Попело ; під заг наук. кер. д-ра екон. наук, проф. М. П. Бутка. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2014. 372 с.
8. Ванюшкин, А. С. Композиционно-модульный подход формирования моделей управления портфелями проектов [Текст]: дис. на здобуття наук, ступеня д-ра техн. наук. Сімферополь, 2013.
9. Гольдштейн Г.Я. Стратегические аспекты управления НИОКР: Монография /Г Я. Гольдштейн. Таганрог: Изд-во ТРТУ, 2010. 244 с.
10. Гонтарева І. В. Управління проектами: підруч. І. В. Гонтарева. Х. Вид. ХНЕУ, 2011. 444 с.
11. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. К.: Знання, 2008.207 с.
12. Демидов Б.А. Системная методология планирования развития, предпроектных исследований и внешнего проектирования вооружения и военной техники: Монография. Б.А. Демидов, М.И. Луханин, А.Ф. Величко, М.В. Науменко под ред.Б. А.Демидова,- К.:ИД «Стилос», 2011. 464 с.
13. Дидактика современной школы. Под ред. В.А.Онищука. К.: Рад. Школа, 1987. 350 с.
14. Дункан Вільям Р. Керівництва з питань Проектного менеджменту. За ред. С.Д. Бушуєва. Вид. 2-ге, переробл. К.: Інститут менеджменту і бізнесу, 2014. 197 с.
15. Закон України «Про наукові парки». Електронний ресурс. Доступ,-,http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T091563.htm
16. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2008. – 256 с.
17. Камлик М. І. Законодавство України про працю: збірник законодавчих та нормативних актів. К.: Атіка, 2003. 944 с.
18. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. – К.: Знання, 2009. – 387 с.
19. Морозов Є.Л. Розробка комп'ютерних додатків для підтримки прийняття рішень при експертизі наукових проектів. Менеджер. 2012. №3. С. 154- 157.
20. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. К.: ЧП, 2007. 211 с.
21. Ноздріна Л.В. Управління проектами: підруч.. Л.В. Ноздріна, В.І. Ярощук, О.І. Полотай. - К.: Центр навчальної літератури, 2010. -432с.
22. Олійник А.Ю. Правознавство. К.: Знання., 2008. 388 с.
23. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
24. Про Національну програму правової освіти населення: Указ Президента України від 18 жовтень. 2001 р. № 992/2001. Офіційний вісник України. К., 2001, № 43. С. 121.

25. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К., 2000.
26. Строковий Г. В. Якість функціонування підприємства: внутрішні та аспекти: моногр. /Г. В. Строковий ; Нар. укр. акад. Х.: Вид-во НУ А, 2010. 172 с.
27. Тимошенко З.І. Болонський процес: Документи. К.: Видавництво Європейського ун-ту, 2004. 169 с.
28. Управление проектами. Под ред. И.И. Мазура, В.Д. Шапиро. М.: Омега-Л. 2010. 960 с.
29. Чужикова В. В. Методика викладання права. К.: КНЕУ, 2010. 428 с.
30. Чумаченко І.В. Управління проектами: процеси планування проектних дій [Текст]: підручник. І.В. Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М.Чередниченко. -К.: КРОК, 2014. 673 с.
31. Шталь Т. В. Соціальний маркетинг і соціальна відповідальність бізнесу: взаємозв'язки й результати. Т. В. Шталь, О. О. Тищенко. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2012. № 4. С. 97-104.
32. Яворська Г. Х. Педагогіка для правників: Навч. посібник. К.: Знання, 2004. 335 с.

Допоміжна

1. Dinu E.M. Best practices in incentive compensation from the perspective of value-based management [Text]. E.M. Dinu, C. Ciora// The Amfiteatru Economic journal. 2012. -№31. pp. 273-285.
2. Eveleens, C. Innovation management; a literature review of innovation process models and their implications [Text]. C. Eveleens. Working Paper HAN University of Applied Sciences. No. 23. 2010. P. 112-121
3. O'Connell, D. Harvesting External Innovation: Managing External Relationships and Intellectual Property [Text]. Donal O'Connell. England/USA Gower Publishing Limited. Gower Publishing Company, 2011.
4. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студ., асп. та мол. викл. ВНЗ. К.: Либідь, 1998.
5. Андреев А.А. Введение в дистанционное обучение. Ч. II. М.: МЗСИ, 1997.
6. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть. Вища освіта України. 2001. № 1. С. 11–17.
7. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. К.: Кондор, 2008.
8. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы. М., 1980.
9. Атанов Г. Возрождение дидактики – залог развития высшей школы. – Донецк, ДСУ, 2003.
10. Багашова Н. В. Світові та вітчизняні тенденції розвитку управління проектами. Режим доступу. <http://www.economy.наука.com.ua/?op=l&z=4154>
11. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації. К.: ІЗМН, 1996.
12. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. – К.: ВВП «Компас», 1997.
13. Бондар В. Технологізація підготовки фахівців в умовах запровадження державних стандартів освіти. Освіта і управління. 2005. Т.8. № 2. С. 86–90.
14. Вайнцвайг П. Десять заповедей творческой личности. М., 1990.
15. Васильев Ю.В. Педагогическое управление в школе. М.: Педагогика, 1990.
16. Васянович Г.П. Педагогіка вищої школи: Навчально-методичний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2003.
17. Вища освіта: Проблеми та перспективи розвитку: Міжнародна АН вищої освіти: Другі академічні читання. К.: МО України, 1995. 2002.
18. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / Світлана Сергіївна Вітвицька. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.

19. Всесвітня декларація про вищу освіту для XXI ст.: підходи, практичні заходи та рамки пріоритетних дій, спрямованих на реформу та розвиток вищої освіти, схвалені Всесвітньою конвенцією з вищої освіти в Парижі 9 жовтня 1998 року. Образование в XXI веке. К., 2001.
20. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки і психології вищої школи в Україні. К., 1995.
21. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні. К.: ІНТЛ, 1995.
22. Глузман А.В. Университетское педагогическое образование: опыт системного исследования. К.: Издательский центр "Просвіта", 1997.
23. Глущенко Л.Д. Методика комплексной оценки потенциала малого предприятия с технологическими инновациями [Електронний ресурс]. Л.Д.Глущенко, В.И. Захарченко. Val(i: Presa universitara ЁаДеапа, 2014. p. 79 – 86.
24. Грішнова О.А. Людський капітал (формування в системі освіти і професійної підготовки). К.: Знання, КОО, 2001.
25. Даниленко, С. М. Аналіз сучасного стану та ефективності фінансового забезпечення наукових досліджень та інновацій в Україні [Електронний ресурс] /С. М. Даниленко. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/npkntue/201017/stat_17/34.pdf
26. Дацко О. І. Застосування ціннісного підходу для забезпечення конкурентоспроможності регіону в умовах глобалізації. О. І. Дацко. Вісник Донецького національного університету. -2011. -№1. -С. 67-90
27. Державна національна програма "Освіта": Україна ХХ століття. К.: Радуга, 1994.
28. Дифференцированный подход к самостоятельной работе студентов по педагогическим дисциплинам: Учеб. пособие. О., 1995.
29. Дубасенюк О.А. Методичні рекомендації керівнику академічної групи з виховної роботи педуніверситету. Житомир, 2000.
30. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти. К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2003.
31. Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах: Довідник для працівників вищих навчальних закладів. Вип. 1. К.: УАЗТ, 2003.
32. Зязюн І. А, Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: Навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих закладів. К.: Український інститут менеджменту і бізнесу, 1997.
33. Иванова Т.В. Культурологическая подготовка будущего учителя: Монография. К.: ЦВП,2005.
34. Канищенко Л.О., Литвин В.М. Вища школа: шляхи перебудови. К.: Знання УРСР, 1988.
35. Коменский Я.А., Локк Дж., Руссо Ж.Ж., Песталоцци И.Т. Педагогическое наследие.М.: Педагогика, 1988.
36. Конюх М.С. Формування нової філософії освіти в Україні: Соціально- філософський аналіз: Монографія. К.: Вища школа, 2001.
37. Корсак К.В. Світова вища школа: Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів: Монографія. К.: МАУП, 1997.
38. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. 2-ге вид., допов. і переробл. К.: Ленвіт, 2007.
39. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник / К.: Знання,
40. Левицький А. О. Узгодження інтересів зацікавлених сторін при реалізації соціальних проєктів: аналіз проблемного поля. А. О. Левицький. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. Одеса: Вид-во ОРЩУ НАДУ,2013. Вип. 2 (54). С. 77-80.
41. Легостаев И.И. Модульная концепция подготовки специалистов. СПб.: Науч. изд. центр "Кафедра", 1997.
42. Литвин В.М.Українська культура й освіта в контексті суспільних трансформацій. Урядовий кур'єр. 2002. 24 вересня. № 175.

43. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти: Навч. посіб. К.: Центр "Магістр-S" Творчої спілки вчителів України, 1996.
44. Метеленко Н.Г. Моделювання процедур прийняття управлінських рішень у комунікаційній системі руху та регламентації потоку інформації промислового підприємства [Текст]. Н.Г. Метеленко. Економіка промисловості. — 2010. — № 3. — С. 110-116.
45. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. Х.: "ОВС", 2001.
46. Москаленко П.Г. Структурная модель науки как дидактическое основание системных знаний учащихся. Новые исследования в педагогических науках. Вып. 2 (58). М.: Педагогика, 1991.
47. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навч. посіб. / За ред. акад. АПН України О.Г. Мороза. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2001.
48. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджено Указом Президента України від 17.04.2002. № 347/2002. Освіта України. № 33 за 23 квітня 2002 р.
49. Неперервна професійна освіта: Проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А. Зязюна. К.: Вид-во "Віпол", 2000.
50. Огнев'юк В.О., Фурман А.В. Принцип модульності в історії освіти. Ч. I. УПКККО Міністерства освіти України. К., 1996.
51. Оконь В. Введение в общую дидактику. М.: Высш. шк., 1990.
52. Основы педагогики и психологии высшей школы / Под ред. А.В. Петровского. М., 1986.
53. П'ятак Т.В. Оцінка ефективності інвестиційного проекту на основі внутрішньої норми доходності [Текст]. Т.В. П'ятак, ВТ. Борзенко, Ю.Б. Решетняк. Вісник НТУ «ХПІ». -2011. -№ 14. -С. 15-20.
54. Педагогика высшей школы / Под ред. Н.М. Пейсахова.. Казань: Изд. Каз. ГУ, 1998.
55. Педагогика и психология высшей школы: Учеб. пособие. Ростов н/Д.: Феникс, 2002.
56. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2005.
57. Педагогічна майстерність / За ред. І.А. Зязюна. К.: Вища шк., 1997.
58. Постанова Кабінету Міністрів України № 1074 "Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти" від 5 вересня 1996 р.
59. Сенча І. А. Оцінка ставки дисконтування соціальних проектів за методом міжчасових переваг. І. А. Сенча. Актуальні проблеми державно-го управління: зб. наук, пр. Одеса: ОРЦУ НАДУ, 2013. Вин. 1 (53). С. 137-140.
60. Сенча І. А.Методика кількісної оцінки прийнятності соціальних проектів для суспільства /І. А. Сенча. Публічне управління: теоріятапрактика: зб. наук.пр. асоціації д-рівнаук здерж, у п р Х . : Вид-во «Док- НаукДержУпр», 2013. Вип. 1(13). С. 97-102.
61. Смоленюк П.С. Аналіз ефективності інноваційної діяльності підприємств [Текст]. П.С. Смоленюк. Економічний аналіз. 2010. № 5. С. 332-336.
62. Формула та напрями наукових досліджень зі спеціальності «Управління проектами та програмами». С.Д. Бушуєв., В.Д. Еогунський., І.В. Кононенко., //Управління проектами: стан та перспективи: VIII Міжнар. наук. практ. конф. -Миколаїв: НУК, 2012. -С. 28-31.

Інформаційні ресурси

1. <http://dspace.mnau.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/163> – методика викладання у вищій школі і Болонський процес
2. http://imfn.lviv.ua/mi/?page_id=61 – дидактичні і методичні вимоги до академічної лекції.
3. http://npu.edu.ua/!e-book/book/html/D/ispu_kiovist_Ficyla_Pedagogika_VSh/620.html – особливості методів навчання у вищому навчальному закладі
4. http://pidruchniki.com/11570718/pedagogika/klasifikatsiya_metodiv_navchannya_vischiy_shkoli – класифікація методів навчання у вищій школі.

5. <http://plantphysiol-bio.univer.kharkov.ua/materials/Teachmethod.pdf> – Національна система вищої
6. <http://ppt-online.org/37698> – інноваційні методи викладання у вищій школі
7. http://sociosphera.com/publication/conference/2012/138/sovremennye_metody_obuch-en-iyu_v_vuze – методики викладання у вищій школі
8. http://studme.org/36660/pedagogika/metodika_prepodavaniya_v_vysshey_shkole – методики викладання у вищій школі
9. http://subject.com.ua/psychology/history_pedagog/41.html – історія педагогіки України.
10. <http://www.bank.gov.ua>
11. <http://www.kmu.gov.ua>
12. <http://www.management.com.ua>
13. <http://www.pedagogics-book.ru/articles/3-4.html> – методики викладання у вищій школі
14. <http://www.pmprofy.ru>.
15. <http://www.projectmanagement.ru>.
16. <https://www.stihi.ru/2011/12/27/7047> – методики викладання у вищій школі
17. Безкоштовні електронні книги, котрі можна скачати за адресою: <http://www.lessons-tva.info/book.html>
18. Державний комітет із статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
19. Єдиний державний реєстр Міжнародних організацій, членом яких є Україна. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/io-register>
20. Інтернет-сайти, присвячені управлінню проектами:
21. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
22. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
23. освіти.
24. Офіційний сайт Державного статистичного управління України <http://www.biz-registr.com.ua/?ct=12>
25. Офіційні сайти державних органів влади: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1023-12>
26. Сайт "Обучение в интернет": <http://www.lessons-tva.info/edu/edu.html>
27. Світовий банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org.ru>
28. Стандарт взаємодії з заінтересованими сторонами. AccountAbility [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.accountability.org.uk
29. Українська асоціація якості [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uaq.org.ua/>